

PROGRAMMABEGROTING 2026

Natuur- en recreatieschap IJsselmonde

Ontwerpbegroting

2026

Inhoud

1. BESTUURLIJKE SAMENVATTING	2
2. UITGANGSPUNTEN	3
3. PROGRAMMA INSTANDHOUDING EN ONTWIKKELING GEBIEDEN	8
3.1. GEBIEDSBEHEER	8
3.1.1. BEHEERINFORMATIE	8
3.1.2. UITVOEREN TERREININSPECTIES	8
3.1.3. ONDERSTEUNING RECREATIE-, LANDSCHAPS- EN NATUURBEHEER	9
3.1.4. UITVOEREN TERREINBEHEER	9
3.1.5. OMGEVINGSMANAGEMENT	9
3.1.6. BEHEER VASTGOED EN GRONDEN	10
3.1.7. TOEZICHT EN HANDHAVING	10
3.1.8. VERGUNNINGEN, ONTHEFFINGEN EN TOESTEMMINGEN	10
3.2. MAATSCHAPPELIJKE BETROKKENHEID	11
3.2.1. VRIJWILLIGERS EN ACTIEF BURGERSCHAP	11
3.3. PLANNEN MAKEN	11
3.3.1. PLAN- EN PROJECTVOORBEREIDING	11
3.3.2. BEHEERKOSTENBEREKENING EN ANALYSES	12
3.4. OVERHEAD	12
3.4.1. BESTUURSPRODUCTEN	12
3.4.1.1. ACCOUNTMANAGEMENT	12
3.4.1.2. BESTUURSSECRETARIS	13
3.4.1.3. SECRETARIAAT	13
3.4.2. FINANCIËLE DIENSTEN	13
3.4.2.1. FINANCIËEL BELEID	13
3.4.2.2. PLANNING EN CONTROL (INCLUSIEF PROJECT CONTROL EN RECHTMATIGHEIDSCONTROLE)	13
3.4.3. JURIDISCHE DIENSTEN	14
3.4.3.1. AANSPRAKELIJKHEID	14
3.4.3.2. JURIDISCHE ONDERSTEUNING	14
3.4.3.3. PROCEDEREN	15
3.4.3.4. WOB-PROCEDURES	15
3.5. PROJECTEN/KREDIETEN	15
3.6. MUTATIES RESERVES	15
3.7. WAT GAAT HET KOSTEN	16
4. PARAGRAFEN	17
4.1. WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICOBEBEERSING	17
4.2. ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN	20
4.3. FINANCIERING	22
4.4. GRONDBELEID	24
4.5. BEDRIJFSVOERING	25
4.6. DEELNEMERSBIJDRAGE	25
5. BIJLAGEN	34

1. Bestuurlijke samenvatting

Toekomst recreatieschap

De vijf gemeenten op IJsselmonde (Albrandswaard, Barendrecht, Hendrik-Ido-Ambacht, Ridderkerk en Zwijndrecht) in het Natuur- en recreatieschap IJsselmonde hebben eind 2020 gekozen voor een samenwerkingsovereenkomst met Staatsbosbeheer voor het beheer van de gebieden van het Natuur- en recreatieschap IJsselmonde (NRIJ) op basis van een langjarig contract van tweemaal vier jaren. In verband met door gemeente Barendrecht kenbaar gemaakte voornemen tot uittreding zijn NRIJ en Staatsbosbeheer door overeengekomen dat de overeenkomst na afloop van de eerste vier jaar verlengd wordt tot medio 2026. Deze afspraak is vastgelegd in een allonge op de lopende overeenkomst. In deze allonge is tevens vastgelegd dat NRIJ en Staatsbosbeheer uiterlijk 30 juni 2025 aan elkaar kenbaar maken of de samenwerking na zal worden voortgezet. In de besluitvorming zullen de resultaten van een eind 2024 uitgevoerde evaluatie van de huidige samenwerking worden betrokken.

Het is van belang helderheid te verkrijgen over de financiële situatie gaat verlopen voor de periode na 2025 in relatie tot de Provinciale bijdrage en de bijdrage van de gemeente Rotterdam.

De bij uittreding gemaakte financiële afspraken met de gemeente Rotterdam en de provincie Zuid-Holland lopen tot en met 2025. Gelet op de financiële onzekerheid die daardoor vanaf 2026 ontstaat houdt NRIJ sinds 2022 rekening met een financiële opgave oplopende tot 20% in 2025 (5% per jaar vanaf begroting 2022). NRIJ en Staatsbosbeheer conformeren zich hieraan en werken gezamenlijk aan een zo zorgvuldig mogelijke benadering hiervan, waarbij de doelstellingen van het natuur- en recreatieschap zo veel als mogelijk worden uitgevoerd. Gestreefd wordt de hun openbare diensten, beter, efficiënter en goedkoper uit te voeren, waarbij de gezamenlijke ambitie om een stimulans geven aan de biodiversiteit en de recreatieve versterking van het groene landschap op IJsselmonde blijft bestaan. Dit krijgt vorm in het programma Toekomstbestendig NRIJ dat begin 2025 in uitvoering is gekomen.

Gemeente Rotterdam heeft inmiddels duidelijkheid gegeven over de periode na 2025. De gemeente blijft verantwoordelijkheid nemen voor groengebieden rond de stad en heeft daarom de bij uittreding gemaakte afspraken verlengd tot en met 2031. Zij heeft daarbij haar bijdrage bijgesteld van circa € 857.000 naar € 550.000. De provincie Zuid-Holland wil haar financiering vanaf 2026 vormgeven met behulp van de Subsidieregeling beheer recreatiegebieden. De hoogte van de provinciale bijdrage is nog niet bekend. In deze begroting is uitgegaan van een lagere bijdrage van € 35.000,-.

Financiële samenvatting

Voor 2026 ligt er een sluitende begroting, waarbij rekening is gehouden met een deelnemersbijdrage van € 1.766.163 (gelijk aan de bijdrage 2025) en een provinciale beheerbijdrage van € 318.988 en de bijdrage van de Gemeente Rotterdam van € 550.000.

2. Uitgangspunten

Uitgangspunt voor de Programmabegroting 2026 is bestaand en aanvaard beleid, zoals dat is vastgelegd in de door het Algemeen Bestuur op 4 december 2024 vastgestelde Uitgangspunten Programmabegroting 2026.

Voor de prijsstijging op de ramingen voor 2026 is een indexatie van 5,2% toegepast, overeenkomstig het indexeringspercentage van de Kring van gemeentesecretarissen. Deze indexering wordt toegepast op alle lasten, met uitzondering van belastingen, verzekeringen, rentelasten en afschrijvingen. De indexering wordt in principe niet toegepast op de baten (voorzichtigheidsbeginsel). Voor de meerjarenraming 2027 tot en met 2030 is geen indexering toegepast.

De deelnemersbijdragen zijn conform de Gemeenschappelijke Regeling verwerkt, maar zijn voor 2026 niet geïndexeerd.

Financiële opgave vanaf 2026

Bij de uittreding van de gemeente Rotterdam en de provincie Zuid-Holland zijn financiële afspraken gemaakt die lopen tot en met 2025. Om vanaf 2026 een sluitende begroting op te kunnen stellen is het van belang om helderheid te verkrijgen over de inkomsten na 2025. Op het moment van opstellen van deze begroting is de stand van zaken als volgt:

- Gemeente Rotterdam heeft duidelijkheid gegeven: de gemeente blijft verantwoordelijkheid nemen voor groengebieden rond de stad en heeft daarom de bij uittreding gemaakte afspraken verlengd tot en met 2031. Zij heeft daarbij haar bijdrage bijgesteld van circa € 857.000 naar € 550.000.
- De provincie Zuid-Holland wil haar financiering vanaf 2026 vormgeven door middel van de Subsidieregeling beheer recreatiegebieden. De hoogte van de provinciale subsidie is nog niet bekend. Vooralsnog wordt uitgegaan van een subsidie die € 35.000 lager is dan de provinciale bijdrage in 2025.
- De deelnemers van NRIJ hebben net als in 2025 besloten de deelnemersbijdrage niet te indexeren.

Bovenvermelde mutaties leiden in totaal tot circa € 550.000 lagere inkomsten vanaf 2026 (ten opzichte van 2025, inclusief het cumulatieve effect van het niet verhogen van de deelnemersbijdrage in 2025).

NRIJ houdt al geruime tijd rekening met mogelijk substantieel dalende inkomsten vanaf 2026. Reeds in 2019 heeft het Algemeen Bestuur besloten *“Over te gaan tot een meer bestendig fysiek terreinbeheer, gepaard gaande met een taakstellende besparing, oplopend tot 20% in 2025.”* Dit besluit is geëffectueerd door vanaf de begroting 2022

Programmabegroting 2026 | Uitgangspunten

een bezuiniging in te boeken op het product Uitvoeren terreinbeheer van 5% per jaar, oplopend tot 20% vanaf 2026. Financieel vertaald gaat het om de volgende bedragen:

2022:	€ 113.250
2023:	€ 226.500
2024:	€ 339.750
vanaf 2025:	€ 453.000 per jaar

De gedurende de periode 2022 tot en met 2025 bespaarde middelen zijn toegevoegd aan de Reserve besparingen. Deze reserve heeft als doel het financieren van investeringen die leiden tot een afname in de onderhoudskosten. De stand van deze reserve per 31-12-2024 is € 1.033.180.

De concrete invulling van ingeboekte bezuinigingen vindt plaats door middel van het eind 2021 door het Algemeen Bestuur vastgestelde optimalisatietraject. Hierin zijn met behulp van het Terrein Beheer Model (TBM) 65 maatregelen uitgewerkt, zoals het extensiveren van onderhoud, het herinrichten van terreinen waarmee de beheerkosten lager worden en het overdragen van beheerverantwoordelijkheden aan exploitanten. In 2021 is berekend dat met deze maatregelen een potentiële besparing van € 400.000 bereikt kan worden, geactualiseerd naar prijspeil 2026 is het besparingspotentieel € 500.000-550.000.

De uitvoering van de optimalisatiemaatregelen is in 2022 gestart. Het tempo van realisatie is echter achtergebleven bij de jaarlijks oplopende taakstellende besparingen. Begin 2025 is de stand van zaken dat 13 maatregelen zijn doorgevoerd waarmee een besparing is gerealiseerd van circa € 90.000.

De optelsom van lagere inkomsten en achterblijvende besparingen leidt vanaf 2026 tot een tekort van circa € 460.000.

Programma Toekomstbestendig NRIJ

De ontstane financiële onzekerheid heeft ertoe geleid dat NRIJ eind 2023 besloten heeft het programma Toekomstbestendig NRIJ te starten. Als eerste stap heeft een ambtelijk team in 2024 met ondersteuning van een extern bureau een opdracht uitgevoerd met de doelstelling *“Het komen tot concrete voorstellen voor kostenbesparingen, het continueren van bestaande en vinden van nieuwe bijdragen voor de totale exploitatie van het NRIJ”*. Daarbij is vooruitgekeken naar een ‘worst case’ scenario vanaf 2031 waarin de bijdragen van gemeente Rotterdam en de provincie geheel zouden wegvallen.

Het resultaat van deze opdracht is dat twee strategische thema's en vijf deelprojecten zijn geïdentificeerd die verder uitgewerkt worden in het programma Toekomstbestendig NRIJ. De programmamanager is in mei 2025 aangevangen met het opstarten van het programma, in nauwe samenwerking met NRIJ en Staatsbosbeheer.

De thema's leveren geen (aanvullende) besparingen, maar zijn om andere redenen strategisch van belang. Het betreft:

Thema A. Labeling van (deel)gebieden

Het is van belang om onderscheid te kunnen maken tussen de gebieden van het NRIJ door ze te 'labelen', waarbij de keuze is tussen voornamelijk recreatief (met intensiever beheer, maar ook kansen voor baten uit horeca en parkeren) of voornamelijk natuur (met extensiever gebruik, beheer en lagere kosten) met een beperkter(e) toegang, stiltegebieden en minder voorzieningen (zoals parkeren, verharding etc.) De labels zijn bedoeld om te kunnen onderbouwen welke keuzes NRIJ maakt ten aanzien van intensief/extensief beheer en onderhoud alsook het toestaan of verbieden van exploitatie en activiteiten. Daarnaast helpt het met de communicatie over deze keuzes.

Het resultaat van dit thema is dat drie labels zijn geïntroduceerd: recreatie, recreatie intensief en natuur. De labels bieden een praktisch kader voor de besluitvorming en het handelen van NRIJ in de toekomst.

Thema B. Versnelling van het lopende optimalisatietraject

Dit thema heeft een relatie met thema A. 'labeling' van gebieden. De labeling kan namelijk de keuzes van het type besparingen en de benodigde (des-) investeringen eenvoudiger maken. In de uitvoering van de 52 resterende optimalisatiemaatregelen wordt als volgt een versnelling aangebracht:

- de (operationele) aansturing wordt verbeterd door de inzet van een inmiddels aangestelde programmamanager;
- in geval van onvoldoende capaciteit wordt onderzocht of naast Staatsbosbeheer een derde ingeschakeld wordt voor het opstellen van uitvoeringsplannen en toezicht op de uitvoering;
- de uitrol wordt gerealiseerd in twee jaar, met de ambitie eind 2027 gereed, de opgetreden vertraging kan niet worden ingelopen maar verdere achterstand wordt beperkt;
- de maatregelen worden gekoppeld aan de labeling, welke een kapstok is voor de belanghebbenden zoals exploitanten en de raden van gemeenten;
- daar waar de maatregelen invloed hebben op het gebruik wordt de omgevingscommunicatie geïntensiveerd.

Resterend besparingspotentieel: € 410.000-460.000

De vijf deelprojecten waarvan een financieel potentieel wordt verwacht zijn:

Deelproject 1. Het bijdragen in de beheerkosten door derden

Er zijn publieke en private partijen die hun gronden ter beschikking stellen aan NRIJ. Hiervoor betaalt NRIJ deels een vergoeding en deels zijn de percelen 'om niet' in beheer. Geen van deze partijen draagt bij aan de kosten voor het beheer. Met de publieke partijen (als eerste de Staat) zal een gesprek worden gevoerd over een bijdrage in het beheer dan wel het teruggeven van de gronden indien de

eigenaren niet bij willen dragen. Een gesprek met private partijen lijkt dit namelijk minder kansrijk en wordt daarom laag geprioriteerd.

Besparingspotentieel: max. € 470.000,

Deelproject 2. Het beoordelen van bijdragen aan beheer Zuidelijk Randpark

Het Zuidelijk Randpark wordt intensief gebruikt voor recreatie en evenementen, volgens informatie vooral door Rotterdammers. Het doel van dit deelproject is het realiseren van een kostendekkende bijdrage in beheerkosten voor het Zuidelijk Randpark. De huidige bijdrage van o.a. gemeente Rotterdam is daarbij te beoordelen in relatie tot de werkelijke beheerkosten. Om meer inzicht te verkrijgen wordt een onderzoek en analyse uitvoeren naar de herkomst en aantallen bezoekers per deelgebied voorbereid.

Besparingspotentieel: p.m.

Deelproject 3. Bijdragen van NRIJ aan de veerdiensten

NRIJ draagt financieel bij aan drie veerdiensten die een nuttige rol hebben voor forensen en (deels) recreanten. Doel van dit deelproject is het verkennen in hoeverre een bijdrage vanuit NRIJ redelijk en logisch is en wat de consequenties zijn van een afnemende bijdrage.

Besparingspotentieel: max. € 116.000, rekening wordt gehouden met minimaal 50% besparing.

Deelproject 4. Mogelijkheden tot aanvullende baten

In dit deelproject wordt onderzocht in hoeverre aanvullende baten gerealiseerd kunnen worden in de gebieden die (vooralsnog) het label recreatief krijgen. Hierbij wordt o.a. gekeken naar actualisering van de tarifiering van evenementen en honden uitlaatservices. Verder kunnen er 'evenementen terreinen' worden aangewezen met daarbij een actieve marketing vanuit de betreffende gemeente. Daaropvolgend kunnen gebieden met het label: intensieve recreatie worden geïdentificeerd die geschikt zijn voor een uitvraag aan ondernemers voor een commercieel exploitatie plan met baten voor NRIJ. Hiervoor is een investering in tijd en geld nodig; een deel ligt in lopende ontwikkelingen en een deel in nieuwe kansen.

Besparingspotentieel: € 84.000 – 260.000

Deelproject 5. Reduceren van de kosten van bedrijfsvoering

Dit deelproject levert een overzicht op van taken en kosten die de bedrijfsvoering betreffen met per taak een voorstel of er een mogelijkheid is tot staken, reduceren of overdragen naar een derde. Bij elk onderdeel wordt aangegeven wat de impact is voor de gebruikers (de burgers) en voor de bedrijfsvoering van het NRIJ. Bestuurders dragen immers de verantwoordelijkheid om publieke middelen efficiënt te besteden als een leidraad voor het handelen. Daarbij wordt opgemerkt dat NRIJ niet ontevreden over de huidige dienstverlening op bedrijfsvoering, maar dat er een mogelijkheid mag zijn om periodiek te kunnen vergelijken.

Besparingspotentieel: € 50.000 – 200.000

Programmabegroting 2026 | Uitgangspunten

Taakstellende bezuiniging 2026 en oplossen van het tekort

In deze programmabegroting 2026 is het tekort verwerkt als een taakstellende bezuiniging van € 454.288. De uitwerking van de thema's en deelprojecten binnen het programma Toekomstbestendig NRIJ moet leiden tot nadere besluitvorming in 2025 over structurele oplossingen van het tekort vanaf 2026. Hierin wordt de volgende planning voorzien:

Thema/deelproject	Mogelijke besparing	2026	2027	2028	2029
A. Labeling van (deel)gebieden	N.v.t.	-	-	-	-
B. Versnelling van het lopende besparingstraject	€ 410.000	€ 300.000	€ 410.000	€ 410.000	€ 410.000
1. Het bijdragen in de beheerkosten door derden	€ 235.000	€ 117.500	€ 235.000	€ 235.000	€ 235.000
2. Beoordelen bijdragen aan beheer Zuidelijk Randpark	p.m.	-	-	-	-
3. Bijdragen van NRIJ aan de veerdiensten	€ 58.000	€ 58.000	€ 58.000	€ 58.000	€ 58.000
4. Mogelijkheden tot aanvullende baten	€ 84.000	€ 48.000	€ 66.000	€ 84.000	€ 84.000
5. Reduceren van de kosten van bedrijfsvoering	€ 50.000	-	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000
TOTAAL		€ 487.500	€ 819.000	€ 837.000	€ 837.000

3. Programma Instandhouding en ontwikkeling gebieden

Het programma is opgebouwd uit de volgende onderdelen:

- Gebiedsbeheer
- Maatschappelijke betrokkenheid
- Plannen maken
- Overhead
- Algemene dekkingsmiddelen
- Kredieten en
- Mutatie reserves

3.1. Gebiedsbeheer

Aantrekkelijke en gevarieerde gebieden, die onderling samenhangen en verbonden zijn, en waarin recreatie en ecologie elkaar versterken. Dat vraagt om professioneel beheer. Met het Terrein Beheer Model (TBM) bijvoorbeeld, waarmee we gefundeerde inrichtings- en beheerkeuzes kunnen maken, met inzicht in de beheerkosten.

Voor het aantrekkelijk houden van de gebieden is het belangrijk dat bezoekers zich er welkom en veilig voelen. Het recreatieve aanbod is divers en sluit aan bij de vraag van de gebruikers. En we zorgen voor de afhandeling van vragen, klachten en verzoeken voor gebruik van het gebied en voor handhaving.

3.1.1. Beheerinformatie

Wat willen we bereiken

Beheerinformatie levert inzicht in de beheerwerkzaamheden en kosten voor de komende jaren. Deze informatie is onmisbaar voor een goede beheervoorbereiding en -uitvoering in de terreinen.

Wat gaan we er voor doen

Metten is weten. Daarom is het van belang dat de beheerinformatie inzichtelijk en op orde is. De koppeling aan een Geografisch Informatie Systeem (GIS) aan het Terrein Beheer Model maakt data en kosten inzichtelijk, goed te beheren en te vergelijken. Het gaat hierbij om bijvoorbeeld kaartmateriaal van de huidige en toekomstige inrichting, planningen, geografische gebiedsanalyses en beschrijvingen van kapitaalgoederen zoals wegen en paden, maar ook 'kunstwerkpaspoorten' voor bijvoorbeeld bruggen en steigers.

3.1.2. Uitvoeren terreininspecties

Wat willen we bereiken

Het uitvoeren van inspecties leidt tot actuele, heldere beheerdata. Daarmee kan op de korte termijn de kwaliteit en veiligheid in de gebieden gewaarborgd worden en is op de langere termijn inzicht in de noodzakelijke investeringen.

Wat gaan we er voor doen

Door systematische visuele en technische inspecties te doen blijft er zicht op de onderhoudsstaat van de natuur- en recreatieterreinen. Zo kan er tijdig bijgestuurd worden.

Inspecties stellen in staat dat:

- de kwaliteit van het terrein te geborgd wordt;
- de meerjarenplanningen groot onderhoud actueel gehouden wordt;
- de veiligheid in het gebied (beter) gewaarborgd blijven;
- er invulling gegeven wordt aan aantoonbaarheid (juridische aansprakelijkheid).

3.1.3. Ondersteuning recreatie-, landschaps- en natuurbeheer

Wat willen we bereiken

Beoogd wordt een natuurlijke en eigentijdse inrichting van de terreinen, met naast recreatieve mogelijkheden ook aandacht voor landschappelijke kwaliteit en vergroting van de biodiversiteit.

Wat gaan we er voor doen

Terreinbeheer is continu inspelen op nieuwe wettelijke kaders en op vragen en veranderend gebruik van stakeholders in en om de terreinen. Het is dan ook belangrijk om deze vraagstukken goed te volgen en aanpassingen te onderbouwen en te implementeren in het beheer. Recreatieadviseurs, ecologen en landschapsarchitecten zetten hierbij hun kennis van zowel het recreatiegebruik en de natuur- en landschapswaarden van de gebieden als hun landelijke expertise in, zodat het beheer wordt ingericht vanuit een integraal perspectief.

3.1.4. Uitvoeren terreinbeheer

Wat willen we bereiken

Efficiënt en hoogwaardig terreinbeheer levert een duurzaam onderhouden recreatie- en natuurgebied op dat aansluit op de wensen van bezoekers, met faciliteiten die schoon, heel en veilig zijn. Daarnaast draagt het beheer bij aan natuurwaarden en biodiversiteit.

Wat gaan we er voor doen

Binnen de kaders van wet- en regelgeving en met behoud van de landschappelijke kwaliteit wordt integraal en duurzaam terreinbeheer uitgevoerd. Verder wordt er op basis van Social Return gewerkt; en wordt ervaring in beheer, recreatie en biodiversiteit gedeeld. Uitvoering van het werk gebeurt op basis van het Terrein Beheer Model. Deze systematiek garandeert de kwaliteit van het beheer en maakt vervangingsinvesteringen voor dagelijks en groot onderhoud per jaar inzichtelijk. De meerjarige onderhoudsplanning geeft ook inzicht voor de lange termijn.

3.1.5. Omgevingsmanagement

Wat willen we bereiken

Beoogd wordt een brede waardering voor de gebieden, heldere communicatie en samenwerking met belanghebbenden, gezamenlijke verantwoordelijkheid en begrip voor beheermaatregelen.

Wat gaan we er voor doen

Veel mensen voelen zich betrokken bij uw gebieden en willen graag meedenken en bijdragen aan het beheer van terreinen. Goed terreinbeheer betekent dus ook: communicatie en samenwerking met de omgeving en belanghebbenden. Er wordt gebruik gemaakt van diverse vormen van gebieds- en stakeholdercommunicatie, zoals participatie- en informatiebijeenkomsten, woordvoering, en (landelijke) online en offline

communicatiekanalen. De boswachters zijn hierbij lokaal aanspreekpunt en monitoren wat er in de omgeving leeft. Uiteraard worden ook landelijke expertise en netwerken ingezet.

3.1.6. Beheer vastgoed en gronden

Wat willen we bereiken

Professioneel vastgoed- en grondbeheer houdt u de (vermogens)positie op orde. Bovendien wordt voldaan aan de rechten en plichten die het eigendom met zich meebrengt. Zorgvuldig en passend medegebruik draagt bij aan het recreatieaanbod én aan structurele inkomsten.

Wat gaan we er voor doen

De grondpositie (de gronden en vastgoed binnen het werkingsgebied) vormt de basis van elk natuur- en recreatiegebied. Duurzame borging van dit bezit vraagt om zorgvuldig beheer (goed rentmeesterschap). Daarmee wordt invulling gegeven aan verzoeken om medegebruik, bijvoorbeeld door erfpacht- of andere gebruiksovereenkomsten aan te gaan, inclusief de administratieve, financiële en juridische afwikkeling daarvan. Professioneel grond- en vastgoedbeheer is ook financieel van belang: de grond en gebouwen vormen immers uw kapitaal.

Op basis van de lopende contracten komen twee contracten voor verlenging in aanmerking én één contract moet worden herzien. De inzet voor dit type werkzaamheden is bij het sluiten van de SOK en bijbehorende uitvoeringsagenda uitgezonderd van het operationeel beheer (operationeel beheer omvat slechts een deel van de werkzaamheden die in de PDC tot de werkzaamheden van beheer vastgoed en gronden behoort.

3.1.7. Toezicht en handhaving

Wat willen we bereiken

Beoogd wordt een gebied te leveren waar mensen zich veilig en welkom voelen en waar de natuur wordt beschermd. Door naleving van de wet- en regelgeving blijft de kwaliteit van het gebied op orde en de recreatie- en belevingswaarde hoog.

Wat gaan we er voor doen

Toeziicht en handhaving bestaat uit drie onderdelen:

- Gastheerschap voor de gebruikersgroepen;
- Handhaving op geldende bepalingen en wetgeving;
- Samenwerking met andere bevoegde toezichthouders (politie, gemeentelijke handhavers);

De uitvoering van deze onderdelen door boswachters met boa-bevoegdheden, gebeurt in overleg met o.a. gemeenten en andere toezichthouders. Hierbij wordt ingespeeld op de aard van het gebied en mogelijke probleemsituaties in de terreinen en/of op het water.

3.1.8. Vergunningen, ontheffingen en toestemmingen

Wat willen we bereiken

De gebieden bieden ruimte voor initiatieven van derden, zorgvuldig getoetst aan de andere belangen voor het terrein. Afspraken met partijen worden vastgelegd en gecommuniceerd.

Wat gaan we er voor doen

De gebieden worden regelmatig gebruikt door organisaties en particulieren voor het organiseren van activiteiten en evenementen. Dat is een maatschappelijke meerwaarde.

Want naast het beschermen van natuur, zijn ook het beleven en benutten van terreinen belangrijke waarden. Maar niet alles kan en mag overal. Daarom is het nodig om heldere afspraken te maken over het gebruik van het gebied en de faciliteiten, zeker bij grote bezoekersaantallen. Dit wordt vastgelegd in de vorm van een vergunning (verlening door gemeenten), ontheffing of toestemming. Vanzelfsprekend op basis van de afspraken en doelstellingen die voor een terrein gelden.

3.2. Maatschappelijke betrokkenheid

Duurzaam, hoogwaardig beheer vraagt om afstemmen en samenwerken. Met omwonenden, ondernemers en diverse gebruikersgroepen. Mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt vinden er zinvol werk en hun inzet verhoogt de kwaliteit van gebieden. Ook zorgen we dat de terreinen toegankelijk zijn voor mensen met een beperking en bieden we lesprogramma's en voorzieningen aan voor jeugd.

Zo verbinden we duurzaam beheer met maatschappelijk beheer en werken we samen aan terreinen waar mens en natuur elkaar vinden.

3.2.1. Vrijwilligers en actief burgerschap

Wat willen we bereiken

Een zorgvuldige aanpak van vrijwilligerswerk en actief burgerschap leidt tot betrokkenheid, betekenis en plezier bij gebruikers en de omgeving van het gebied. De vrijwilligers werken mee aan excursies, jeugdactiviteiten en terreinbeheer, maar ook helpen zij bij monitoring, toezicht en handhaving en bij vragen, meldingen en klachten van bezoekers.

Wat gaan we er voor doen

Veel mensen voelen zich betrokken bij de gebieden en zetten zich er graag voor in. 'Vrijwilligers en actief burgerschap' is een essentieel product om hen hiervoor op een zorgvuldige, professionele manier ruimte te bieden en terreinen op eigentijdse wijze te beheren. Dat levert kwalitatief hoogstaand gebiedsbeheer op en bovendien draagvlak in de omgeving.

Het bestaat uit o.a.:

- professionele begeleiding inzet van vrijwilligers;
- faciliteren en onderhouden van participatiegroepen;
- samenwerken met bewonersplatforms, stichtingen en verenigingen.

3.3. Plannen maken

Gebiedsbeheer gaat verder dan de bestaande inrichting zorgvuldig en efficiënt in stand houden. Het gaat ook om flexibel kunnen reageren op veranderende maatschappelijke en ecologische vraagstukken. Maar ook om aanpassing van beheer naar de nieuwste inzichten op het gebied van recreatie, kwaliteit van de leefomgeving, klimaatadaptatie en ecosystemen. Dat vraagt om strategische en onderbouwde doorontwikkeling van terreinen.

3.3.1. Plan- en projectvoorbereiding

Gedurende het jaar kunnen zich knelpunten of kansen aandienen, die vragen om een eerste beoordeling en standpuntbepaling door het bestuur. Om flexibel op dergelijke ontwikkelingen te kunnen reageren wordt een budget van € 20.000 opgenomen. Ten laste

van dit budget wordt alleen de inzet van capaciteit benodigd voor het opstellen van een bestuursvoorstel gebracht. Dit voorstel heeft als doel een besluit te nemen of het schap het gesignaleerde probleem wil oplossen of de kans wil benutten en bereid is daarvoor middelen beschikbaar te stellen. Zo'n voorstel geeft daarom inzicht in welke kosten en opbrengsten aan een vervolg zijn verbonden.

3.3.2. Beheerkostenberekening en analyses

Wat willen we bereiken

De beheerkostenberekening geeft inzicht in de beheerkosten voordat de herinrichting start zodat vooraf bestuurlijke, beheersmatige en financiële keuzes gemaakt kunnen worden en daarmee grip geeft op debegroting (geprognostiseerde en werkelijke kosten).

Wat gaan we ervoor doen

Bij de grote of kleinere herinrichting van een gebied, of bij het inrichten van nieuw terrein, is het wenselijk vooraf inzicht in de te verwachten beheerkosten te hebben. Dit wordt verzorgd door beheerkostenberekeningen en -analyses uit te voeren. In deze berekeningen worden de beheerkosten van de huidige situatie afgezet tegen die van de toekomstige inrichting van een gebied. Ook wordt een analyse gemaakt van de kostenbepalende elementen, zodat er gefundeerd keuzes gemaakt kunnen worden.

3.4. Overhead

Efficiënt beheer staat of valt met kwalitatief hoogwaardige bestuurlijke en juridische advisering aan het Dagelijks Bestuur en het Algemeen Bestuur, over ten minste de volgende aandachtsgebieden:

- lopende zaken, beleid, ontwikkelingen en toekomst van het schap
- nieuwe of gewijzigde wet- en regelgeving die van invloed zijn op het schap

Daarbij wordt rekening gehouden met wat er speelt op de betreffende beleidsvelden en met het netwerk binnen en buiten het schap. Dit netwerk bestaat o.a. uit schapsdeelnemers, ambtelijk apparaat, natuur- en milieuorganisaties en stakeholders in het schapsgebied. Tevens wordt het Algemeen Bestuur, het Dagelijks Bestuur en de voorzitter bijgestaan in alles wat de hen opgedragen taken aangaat, o.a. met een goed financieel en administratief management en met een solide juridische onderbouwing en afhandeling.

3.4.1. Bestuursproducten

3.4.1.1. Accountmanagement

Wat willen we bereiken

De accountmanager is een deskundig aanspreekpunt vanuit Staatsbosbeheer voor het recreatieschap en een opdrachtnemer voor de bestuurlijke opdrachten.

Wat gaan we er voor doen

Met de bestuurlijk-juridische achtergrond en kennis organisatie fungeert de accountmanager als sparringpartner voor het schap. Hij is opdrachtnemer voor bestuurlijke opdrachten, bewaakt de voortgang van de projecten en werkzaamheden die daaruit voortkomen en informeert het schap over de voortgang en de eindresultaten.

3.4.1.2. Bestuurssecretaris

Wat willen we bereiken

De bestuurssecretaris levert een effectieve ondersteuning en advisering van het bestuur.

Wat gaan we er voor doen

De bestuurssecretaris is de expert-sparringpartner. Hij adviseert en begeleidt het bestuur en andere samenwerkingspartners. Met zijn bestuurlijk-juridische achtergrond heeft hij veel kennis van onder meer gemeenschappelijke regelingen. Hij ondersteunt de uitvoering van bestuurlijke taken en besluitvormingsprocessen en denkt mee over bestuurlijke vraagstukken. Als rechterhand van het bestuur vertaalt de bestuurssecretaris besluiten naar concrete afspraken voor Staatsbosbeheer.

3.4.1.3. Secretariaat

Wat willen we bereiken

Het ambtelijk secretariaat zorgt ervoor dat de vergaderingen goed voorbereid en professioneel verlopen, dat de daarbij behorende vergaderstukken tijdig beschikbaar zijn en dat de archivering op orde is.

Wat gaan we er voor doen

Het ambtelijk secretariaat verzorgt de planning, organisatie, voorbereiding, verslaglegging en archivering van de bestuursvergaderingen. Met gedegen kennis van bestuurlijk-juridische processen bewaakt de ambtelijk secretaris dat voldaan wordt aan de vereisten en bepalingen die onder meer de Wet Gemeenschappelijke Regelingen stelt.

3.4.2. Financiële diensten

3.4.2.1. Financieel beleid

Wat willen we bereiken

Beoogd wordt een solide financieel beleid dat voldoet aan juridische en financiële vereisten, verordeningen, notities en kaders.

Wat gaan we er voor doen

Zorgvuldig terreinbeheer en -ontwikkeling vraagt om zorgvuldig budgetbeheer. De beschikbare middelen zijn immers bedoeld om de doelen en visie te realiseren voor uw gebieden. Door kennis, ervaring en netwerk worden de terreinen zo efficiënt mogelijk beheerd. Er wordt een intern inkoop- en beleidskader opgesteld, (Europese) aanbestedingen worden begeleid, contracten worden opgesteld, rapportages voor verantwoording en accountantscontrole worden verzorgd, en de verzekeringsportefeuille wordt gecoördineerd. Uiteraard volgens de wettelijke vereisten. En op onderwerpen wordt financieel advies gegeven.

3.4.2.2. Planning en control (inclusief project control en rechtmatigheidscontrole)

Wat willen we bereiken

Een Planning & Control-cyclus (P&C) is een wettelijke vereiste. En het geeft daarnaast

kader en sturing aan het bestuur en biedt ondersteuning om de doelstellingen te bereiken.

Wat gaan we er voor doen

Deze P&C begint met het plannen van de jaarlijkse activiteiten (begroting) en eindigt met het vaststellen van het jaarresultaat en het samenstellen van de jaarrekening. Administratie (de vastlegging van financiële handelingen) en projectcontrolling maken vanzelfsprekend onderdeel uit van P&C. Met de najaarsrapportage wordt de uitvoering van activiteiten bewaakt en wordt er voor gezorgd dat de bedrijfsvoering 'in control' blijft. Indien nodig wordt het voorgenomen beleid of de activiteiten en processen bijgesteld. Uiteraard binnen het extern kader van Gemeentewet, het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV), fiscale wetgeving en andere wet- en regelgeving.

3.4.3. Juridische diensten

3.4.3.1. Aansprakelijkheid

Wat willen we bereiken

Beoogd wordt een beperking van aansprakelijkheidsprocedures, -risico's en -kosten. Efficiënte afhandeling van klachten voorkomt bovendien eventuele beroepsprocedures bij de Nationale Ombudsman.

Wat gaan we er voor doen

Terreineigendom en -beheer brengen juridische verantwoordelijkheden met zich mee. Gezorgd wordt voor een onderbouwde afwijzing of toewijzing van claims, voor de (financiële) afhandeling ervan, of claims worden doorgestuurd naar de verantwoordelijke partij. Omgekeerd wordt gezorgd voor aansprakelijkheidstelling van derden bij schade aan de terreinen. Bij klachten op grond van de Algemene wet bestuursrecht wordt gezorgd voor correspondentie met de directe toezichthouder (Politie en OM), worden hoorzittingen voorbereid en worden beslissingen opgesteld. Verder worden beroepen van klagers bij de Nationale Ombudsman afgehandeld. In bezwaarprocedures wordt gezorgd voor de hoorzittingen en worden beslissingen op bezwaar opgesteld.

3.4.3.2. Juridische ondersteuning

Wat willen we bereiken

Beoogd wordt een goede en snelle juridische ondersteuning ter voorkoming en beperking van imagoschade en allerhande risico's.

Wat gaan we er voor doen

Voor effectief beheer en ontwikkeling van terreinen is een solide juridische basis onmisbaar. Daarom wordt vorm gegeven aan tal van overeenkomsten in het kader van beleid en uitvoering van beheer, waaronder de samenwerking met derden (private en publieke partijen). Dat gebeurt onder andere door adviseren, beoordelen en/of opstellen van overeenkomsten.

3.4.3.3. Procederen

Wat willen we bereiken

Het voorkomen van een onnodige gerechtelijke procedure spaart tijd en geld. In die gevallen waarin geprocedeerd moet worden, wordt een vlotte en correcte afhandeling van de procedure beoogd en draagt zodoende bij aan een besparing van kosten en komt uw imago ten goede.

Wat gaan we er voor doen

Mochten conflicten met derden tot juridische procedures leiden, dan wordt er geprocedeerd als verweerder, eisende partij, gedaagde of belanghebbende en zijn de juristen het aanspreekpunt voor de advocaat. Ook worden collega's bijgestaan in juridische procedures, bijvoorbeeld als zij slachtoffer zijn van een delict of een ongeval. Als het nodig is, wordt er opgetreden als gemachtigde in een gerechtelijke procedure.

3.4.3.4. Woo-procedures

Wat willen we bereiken

Gestreefd wordt naar een snelle en correcte afhandeling van W00-procedures.

Wat gaan we er voor doen

Woo-verzoeken worden in behandeling genomen. Ook kan een zienswijze opgesteld worden op een Woo-verzoek dat door derden wordt behandeld en waarin het recreatieschap derde-belanghebbende bent. Cruciaal hierbij is dat over de gevraagde informatie (documenten) beschikt kan worden.

3.5. Projecten/kredieten

Er zijn bij het opstellen van deze begroting geen projecten die doorlopen tot in 2026.

3.6. Mutaties reserves

Deelproduct/product	Lasten			Baten			Saldo		
	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Mutatie reserves									
Reserve Pandrechtse molen	27.700	27.700	27.700	15.000	15.000	15.000	12.700	12.700	12.700
Reserve afschrijvingen	-	-	-	11.813	4.500	11.813	(11.813)	(4.500)	(11.813)
Reserve besparingen	339.750	453.000	-	21.100	-	-	318.650	453.000	-
Egalisatiereserve groot onderhoud	205.025	-	-	261.202	261.203	-	(56.177)	(261.203)	-
Algemene Reserve	117.500	-	-	179.587	-	-	(62.087)	-	-
Totaal mutatie reserves	689.975	480.700	27.700	488.702	280.703	26.813	201.273	199.997	887

3.7. Wat gaat het kosten

Deelproduct/product	Lasten			Baten			Saldo		
	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Personeel	817.626	1.027.124	1.084.850	-	-	-	817.626	1.027.124	1.084.850
Optimaliseringsrichting fysiek beheer	-	(453.000)	(454.288)	-	-	-	-	(453.000)	(454.288)
Overschot op rekening	-	119.066	-	-	-	-	-	119.066	-
Materieel	2.649.484	2.315.828	2.077.938	853.533	953.975	832.900	1.795.951	1.361.853	1.245.038
Gebiedsbeheer	3.467.110	3.342.952	3.162.788	853.533	953.975	832.900	2.613.577	2.388.977	2.329.888
Personeel	28.867	49.000	51.500	-	-	-	28.867	49.000	51.500
Materieel	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Maatschappelijke betrokkenheid	28.867	49.000	51.500	-	-	-	28.867	49.000	51.500
Personeel	10.474	37.200	10.000	-	-	-	10.474	37.200	10.000
Materieel	59	-	-	-	-	-	59	-	-
Plannen maken	10.533	37.200	10.000	-	-	-	10.533	37.200	10.000
Overhead	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Personeel	113.455	57.700	34.900	-	-	-	113.455	57.700	34.900
Materieel	927	97.100	99.400	-	-	-	927	97.100	99.400
Bestuurlijke diensten	114.382	154.800	134.300	-	-	-	114.382	154.800	134.300
Personeel	161.732	179.200	188.600	-	-	-	161.732	179.200	188.600
Materieel	56.463	22.450	23.650	795	130.000	-	55.668	(107.550)	23.650
Financiële diensten	218.195	201.650	212.250	795	130.000	-	217.400	71.650	212.250
Personeel	18.832	19.400	20.500	-	-	-	18.832	19.400	20.500
Materieel	-	3.500	-	-	-	-	-	3.500	-
Juridische diensten	18.832	22.900	20.500	-	-	-	18.832	22.900	20.500
Totaal overhead	351.409	379.350	367.050	795	130.000	-	350.614	249.350	367.050
Deelnemersbijdrage	-	-	-	1.653.711	1.766.163	1.766.163	(1.653.711)	(1.766.163)	(1.766.163)
Bijdrage Provincie Zuid-Holland	-	-	-	383.014	353.988	-	(383.014)	(353.988)	-
Beheerkostenregeling	-	-	-	-	-	318.988	-	-	(318.988)
Rente	9.932	-	5.826	169.774	-	130.000	(159.842)	-	(124.174)
Bijdrage gemeente Rotterdam	-	-	-	854.373	854.373	550.000	(854.373)	(854.373)	(550.000)
Algemene middelen	9.932	-	5.826	3.060.872	2.974.524	2.765.151	(3.050.940)	(2.974.524)	(2.759.325)
Onvoorzien	-	50.000	-	-	-	-	-	50.000	-
Saldo gewone bedrijfsvoering	3.867.851	3.858.502	3.597.164	3.915.200	4.058.499	3.598.051	(47.349)	(199.997)	(887)
Totaal kredieten	137.908	-	-	86.587	-	-	51.321	-	-
Saldo van baten en lasten	4.005.759	3.858.502	3.597.164	4.001.787	4.058.499	3.598.051	3.972	(199.997)	(887)
Totaal mutatie reserves	689.975	480.700	27.700	488.702	280.703	26.813	201.273	199.997	887
Gerealiseerd resultaat	4.695.734	4.339.202	3.624.864	4.490.489	4.339.202	3.624.864	205.245	-	-

4. Paragrafen

4.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het weerstandsvermogen weerspiegelt de mate waarin het recreatieschap in staat is middelen vrij te maken om de risico's die zich in de praktijk voordoen op te vangen zonder dat dit betekent dat het beleid veranderd of ingekrompen moet worden.

Conform de nota weerstandsvermogen wordt de ratio weerstandsvermogen berekend om te bepalen of het recreatieschap in staat is voldoende financiële middelen vrij te maken voor het dekken van de risico's op het moment dat de risico's zich voordoen. Voor de waardering van de toereikendheid van het weerstandsvermogen wordt de volgende tabel gehanteerd.

Ratio weerstandsvermogen

Waarderingscijfer	Ratio weerstandsvermogen	Betekenis
A	$> 2,0$	Uitstekend
B	$1,4 < x < 2,0$	Ruim voldoende
C	$1,0 < x < 1,4$	Voldoende
D	$0,8 < x < 1,0$	Matig
E	$0,6 < x < 0,8$	Onvoldoende
F	$< 0,6$	Ruim onvoldoende

Risicoanalyse

Risico	Aard van het risico	Financiële impact risico	Kans van optreden H/M/L *)	Impact (uitgaande van vier jaar)
Bijdrage PZH	Structureel	€ 192.000	H	€ 574.000
Programma toekomst-bestendig NRIJ	Structureel	€ 453.000	L	€ 360.000
Niet kwantificeerbare risico's	Structureel	€ 18.900		€ 75.600

*) De financiële impact wordt berekend door bij een hoog risico 75%, bij een gemiddeld risico 50% en bij een laag risico 25% van het bedrag van de financiële omvang te nemen.

Bijdrage Provincie Zuid-Holland vanaf 2026

Bij de uittreding van de provincie Zuid-Holland zijn financieringsafspraken gemaakt die lopen tot en met 2025. In de destijds afgesloten financieringsovereenkomst is het uitgangspunt opgenomen dat de provincie ook na 2025 haar medeverantwoordelijkheid voor recreatiebeheer behoudt en daartoe middelen beschikbaar stelt. De provincie zal dit met ingang van 2026 vormgeven door toepassing van de Subsidieregeling beheer recreatiegebieden. Volgens de regeling kan subsidie echter uitsluitend worden aangevraagd door eigenaren of erfpachters van gebieden die door de provincie aangemerkt zijn als recreatiegebied met een minimumoppervlakte van 100 hectare. Daarnaast hanteert de provincie een plafondbudget waardoor nog niet duidelijk is of het in de regeling opgenomen maximale subsidiepercentage van 40% kan worden behaald.

De bijdrage van de provincie bedroeg in 2024 € 383.015 (inclusief indexering). Rekening wordt gehouden met een bijdrage die significant lager is. Voor de risicoanalyse is gerekend met een halvering.

Programma toekomstbestendig NRI

Vanwege de vermindering van de bijdrage van provincie Zuid-Holland en het verminderen van de bijdrage van gemeente Rotterdam (vanaf 2026) heeft het Algemeen Bestuur eind 2021 het besluit "Optimalisatie-richting Natuur- en recreatieschap IJsselmonde" genomen. Hiermee heeft het bestuur ingestemd met het uitwerken en doorvoeren van de eerste serie optimaliseringsvoorstellen. Voorts heeft het bestuur opdracht gegeven voor het uitvoeren van een nadere verkenning van de haalbaarheid en uitwerking van de tranches voor de jaren 2023 tot en met 2025. In verband hiermee is sinds 2022 een taakstellende bezuiniging opgenomen in de programmabegrotingen, lopend tot € 453.000 in 2025. In 2022/2023 een beperkt aantal optimaliseringsvoorstellen uitgevoerd. Daarna is de daadwerkelijke realisatie van optimalisering en herinrichtingen getemporeerd. In 2024 heeft een ingehuurd externe partij advies uitgebracht over de verdere aanpak van het doorvoeren van besparingen en het verhogen van inkomsten. Dit heeft erin geresulteerd dat in 2025 het programma Toekomstbestendig NRI wordt gestart.

Vanwege het achterlopen van de realisatie van optimalisatievoorstellen is een risico opgenomen ter hoogte van de taakstellende bezuiniging.

Niet kwantificeerbare risico's

Hier wordt uitgegaan van 2% van de structurele inkomsten. Voor dit beleid volgt het schap het rijksbeleid voor gemeenten. Het rijk stelt voor gemeenten, die vallen onder het artikel 12-regime, de minimale buffer van de algemene reserve op 2% van de som van de structurele inkomsten. Dit bedrag is daarmee het minimaal gewenste/benodigde weerstandsvermogen voor niet gekwantificeerde risico's. Voor de structurele inkomsten wordt uitgegaan van de huren & pachten en de verwachte rentebaten. Deze zijn in de begroting 2026 gesteld op 954K. Het risico is dan $18.900 \times 4 = 75.600$ euro.

Ratio Weerstandsvermogen

Zoals hiervoor aangegeven wordt de ratio weerstandsvermogen berekend om te bepalen of het schap in staat is voldoende financiële middelen vrij te maken voor het dekken van de risico's op het moment dat de risico's zich voordoen.

Het totaal van de risico-inventarisatie komt uit op € 1.009.600

De stand van de Algemene Reserve is per eind 2024 (inclusief resultaatbestemming) ca. € 641.400.

De ratio komt uit op < 1 en is daarmee onvoldoende.

Kengetallen BBV

In het BBV (=financiële regelgeving voor gemeenten, provincies, gemeenschappelijke regelingen) staat dat er in de jaarstukken enkele kengetallen moeten worden opgenomen.

De kengetallen staan in onderstaande tabel.

Kengetallen	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
netto schuldquote	-130%	-124%	-115%	-93%	-100%
netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	n.b.	n.b.	n.b.	n.b.	n.b.
solvabiliteitsratio	67%	70%	74%	85%	82%
structurele exploitatieruimte					

Deze kengetallen geven enig inzicht in de financiële positie en de financiële weerbaar- en wendbaarheid van de organisatie.

De Provincie Zuid-Holland gebruikt de volgende signaleringswaarden:

Kengetal	gezond	neutraal	risicovol
netto schuldquote	<90%	90-130%	>130%
netto schuldquote gecorrigeerd	<90%	90-130%	>130%
solvabiliteitsratio	>50%	20-50%	<20%
structurele exploitatieruimte	>0%	0%	<0%

De netto schuldquote geeft een beeld van het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Bij de “netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen” worden ook de verstrekte leningen meegenomen.

Een negatieve schuldquote geeft in feite aan dat er per saldo geen sprake is van een schuld.

De solvabiliteitsratio wordt berekend als het percentage van het totale eigen vermogen ten opzichte van het totale vermogen van het schap. Dit geeft inzicht in de mate waarin het schap in staat is om aan haar financiële verplichtingen te voldoen.

Het kengetal “structurele exploitatieruimte” geeft aan of de structurele baten groter zijn dan de structurele lasten. Dit wordt in het kengetal als percentage van de totale baten uitgedrukt. Dit kengetal zegt in feite iets over het structurele jaarrekeningsaldo, d.w.z. zonder alle incidentele lasten.

4.2 Onderhoud kapitaalgoederen

Het goed onderhouden van de gebieden is een belangrijke taak voor het schap om duurzaam gebruik mogelijk te maken. Als basis voor het plannen van regulier- en groot onderhoud en vervangingsinvesteringen wordt het Terrein Beheer Model (TBM) gehanteerd. Dit model is gebaseerd op zogenaamde doeltypen (bijvoorbeeld speel- en ligweide, strand of bos) waarvoor een gestandaardiseerde inrichting met daarbij behorende onderhoudscycli en normkosten zijn bepaald. Het totaal aan oppervlaktes, stuks en lengte van de aanwezige doeltypes bepaalt met de cycli en de normkosten de geplande uitgaven voor meerjarig duurzaam onderhoud.

De geplande uitgaven van groot onderhoud fluctueren van jaar tot jaar. Dit kan een direct en groot effect hebben op het jaarresultaat en daarmee op de jaarlijkse deelnemersbijdrage. Om dit ongewenste effect zoveel mogelijk te voorkomen heeft het schap ervoor gekozen om een egalisatievoorziening groot onderhoud in te stellen. Jaarlijks wordt een vastgestelde dotatie ten laste van de exploitatie gebracht en de werkelijke onderhoudslasten worden ten laste van de Voorziening verantwoord.

Jaarlijks worden de geplande uitgaven, de dotatie en de werkelijke kosten gemonitord. Elke vier jaar wordt de dotatie opnieuw berekend en vastgesteld tenzij uit de monitoring volgt dat eerder een bijstelling nodig is

Programma groot onderhoud

In onderstaande tabel is het verwachte verloop van de voorziening Groot Onderhoud te zien voor de komende jaren.

	2026	2027	2028	2029	2030
Stand voorziening Groot onderhoud per 01-01	2.823.456	2.330.226	2.076.769	1.711.321	861.201
Dotatie	695.000	695.000	695.000	695.000	695.000
Werkelijke uitgaven 2022 M					
Werkelijke uitgaven 2022 P					
Prognoses 2026 ev.	914.023	729.582	815.729	1.188.553	369.714
Prognoses 2026 ev.	274.207	218.875	244.719	356.566	110.914
Stand voorziening groot onderhoud per 31-12	2.330.226	2.076.769	1.711.321	861.201	1.075.573

In 2026 is groot onderhoud en vervangingsonderhoud voorzien aan o.a.:

- bos en beplantingen/solitair: het uitvoeren van onderhoud bosonderhoud in o.a. Sandelingen Ambacht en het Oosterpark;
- asfalt: het uitvoeren van groot onderhoud en vervangingsonderhoud aan diverse asfaltverhardingen in o.a. de recreatiegebieden Johannapolder en Hoge Veld;
- speeltoestellen: het uitvoeren van groot onderhoud en vervangingsonderhoud aan alle speelvoorzieningen in het gehele gebied.

Onderstaand een volledig overzicht van de in 2026 geplande werkzaamheden (excl. P):

Categorie	2026
TBM-overig	9.695
Speeltoestellen	119.415
Bos	323.380
Solitairen en knotbomen	166.927
Niet normatieve assets (lampjes)	11.239
Asfalt	159.027
Bagger	29.856
Harde oevers	2.523
Steenbestorting	40.188
Bruggen	42.199
Vlonders en steigers	9.574
Totaal GO	914.023

Er zijn in 2026 geen vervangingsinvesteringen gepland.

4.3 Financiering

Kasgeldlimiet

Tot het kasgeld behoren alle vlottende schulden < 1 jaar, de contante gelden in kas, de uitgaande gelden < 1 jaar en de tegoeden / schulden rekening-courant. Doel van de kasgeldlimiet is het beperken van de renterisico's op de korte schuld. De korte schuld is bedoeld voor de lopende uitgaven en zodoende is de limiet gekoppeld aan het begrotingstotaal. De kasgeldlimiet is vastgesteld op 8,2% van het totaal van de jaarbegroting bij aanvang van het jaar.

Er is voldaan aan de kasgeldlimiet, aangezien er per saldo geen sprake is van een kortlopende schuld.

Renterisiconorm

De renterisiconorm stelt een limiet aan het renterisico over de lange termijn financiering. Het renterisico is het geldbedrag aan leningen dat in een bepaald jaar aan renteherziening en herfinanciering onderhevig is. Het renterisico mag maximaal 20% van het begrotingstotaal per 1 januari van het betreffende kalenderjaar bedragen. De renterisiconorm benadrukt het belang van een goede spreiding van de leningenportefeuille en de renterisico's. In 2024 zijn geen vaste geldleningen aangegaan. Er zijn op balansdatum 2024 meerdere uitstaande geldleningen zonder renteherziening gedurende de looptijd. Er is geen sprake van herfinanciering. Derhalve is er geen renterisico.

Schatkistbankieren

Bij het schatkistbankieren wordt dagelijks het saldo bij een vastgesteld drempelbedrag overgeboekt op een bankrekening ten gunste van de rekening-courant die een decentrale overheid heeft bij de schatkist. Omgekeerd kan het saldo ook worden aangevuld ten laste van de rekening-courant die een decentrale overheid heeft bij de schatkist. Voor het schap zijn de benodigde overeenkomsten met het Rijk afgesloten. De drempel van € 1.000.000 is in 2024 niet overschreden. Zie verder het overzicht in de toelichting op de balans, onderdeel Schatkistbankieren.

EMU saldo

Het (EMU-saldo) is het saldo van de inkomsten en uitgaven van de overheid. Decentrale overheden moeten inzicht geven in de berekening van hun aandeel in dit EMU-saldo. Deze informatie wordt middels enquêtes aangeleverd bij het CBS. Voor de EMU-enquête worden de gemeenten, de provincies en de waterschappen integraal waargenomen. Bij de gemeenschappelijke regelingen wordt een deelwaarneming gedaan. Een gemeenschappelijke regeling valt binnen de deelwaarneming indien het totaal aan baten of lasten op de exploitatierekening groter is dan 20 miljoen euro. Omdat het begrotingstotaal van het Recreatieschap onder deze grens van €20 miljoen ligt is toelichting van het EMU saldo niet verplicht en derhalve niet opgenomen.

Renteschema

Renteschema:				
a. De externe rentelasten over de korte en lange financiering				5.826
b. De externe rentebaten (idem)			-/-	130.000
Saldo rentelasten en rentebaten				-124.174
c1. De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	-/-	-		
c2. De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	-/-	-		
c3. De rentebaat van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken (= projectfinanciering), die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	-/-	-		
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente €				-
d1. Rente over eigen vermogen			+/+	-
d2. Rente over voorzieningen			+/+	-
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente				-124.174
e. De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)			-/-	-
f. Renteresultaat op het taakveld Treasury				-124.174

4.4 Grondbeleid

Algemeen

Het Dagelijks Bestuur van het recreatieschap heeft begin 2016 de nota grondbeleid vastgesteld waarin de volgende uitgangspunten centraal staan:

- Grond is een middel en geen doel.
- Bij en met de inzet van grond en vastgoed wordt financiële optimalisatie nagestreefd.
- Met de inzet van grond wordt samenwerking met gebiedspartijen gezocht.
- Hoewel het schap zelf geen grond- of opstalexploitaties voert, heeft zij in haar aanpak een actieve houding. Hierbij stuurt zij – in samenwerking met de andere gebiedspartijen – actief op programmering, kostenbeheersing en opbrengstopimalisatie.
- Het schap werkt innovatief en extern gericht, zoekt naar nieuwe verbanden en geeft waar mogelijk ruimte aan nieuwe technologieën en duurzame toepassingen.
- Het schap neemt in beginsel niet risicodragend deel in gebieds- en vastgoed)ontwikkelingen.
- Bij de inzet van grond en vastgoed werkt het schap transparant en marktconform.

Financieel

Naast het algemene uitgangspunt van financiële optimalisatie is de inzet vooral gericht op het behoud van het huidige niveau van inkomsten in de schapsbegroting, zulks in relatie tot de met eigendom/erfpacht samenhangende kosten.

Grondpositie

Grondpositie per 31 december 2024:

Oppervlakte:	31-12-2023	31-12-2024*	Toelichting mutatie:
Totaal	548 ha	563 ha	Eenmalige correctie n.a.v. controle oppervlaktes met het Kadaster

*Afgerond op hele getallen

Deze tabel betreft de grondpositie, hierin zijn niet meegenomen de gronden die het schap op basis van persoonlijke overeenkomsten (o.a. huur) in gebruik en onderhoud heeft.

Peildatum voor deze tabel is de kadastrale registratie per 31 december 2024.

4.5 Bedrijfsvoering

Productomschrijving	Gebiedsbeheer	Maatschappelijke betrokkenheid	Plannen maken	Overhead	Totaal
Beheerinformatie	60.900				60.900
Uitvoeren Terreininspecties	72.500				72.500
Ondersteuning recreatie-, landschaps- en natuurbeheer	40.800				40.800
uitvoeren Terreinbeheer RO 30%	452.000				452.000
Omgevingscommunicatie	69.200				69.200
Beheer vastgoed en gronden (rentmeesterschap)	142.900				142.900
Toezicht en Handhaving	225.700				225.700
Vergunningen, ontheffingen en toestemmingen	20.850				20.850
Vrijwilligers en actief burgerschap		51.500			51.500
Plan- en projectvoorbereiding			10.000		10.000
Beheerkostenberekening & analyses			-		-
Accountmanagement				34.900	34.900
Financieel beleid				15.800	15.800
Planning en control				146.000	146.000
Projectcontrol				15.800	15.800
rechtmatigheidscontrole				11.000	11.000
Aansprakelijkheid				3.400	3.400
Juridische ondersteuning				13.900	13.900
Procederen				1.600	1.600
WOB-procedures				1.600	1.600
Subtotaal	1.084.850	51.500	10.000	244.000	1.390.350
Dienstverlening in uitgaven voorziening Groot Onderhoud	274.200				274.200
Totaal					1.664.550

4.6 Deelnemersbijdrage

Verdeling deelnemersbijdrage	Aandeel in nadelig exploitatiesaldo	Percentage	Inwoneraantallen per 1-1-2024
Gemeente Albrandswaard	232.913	13%	26.428
Gemeente Barendrecht	429.110	24%	48.690
Gemeente Hendrik-Ido-Ambacht	288.091	16%	32.689
Gemeente Ridderkerk	420.570	24%	47.721
Gemeente Zwijndrecht	395.479	22%	44.874
	1.766.163	100%	200.402
Totaal	1.766.163		

Financiële begroting

Deelproduct/product	Lasten			Baten			Saldo		
	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Personeel	817.626	1.027.124	1.084.850	-	-	-	817.626	1.027.124	1.084.850
Optimaliseringsrichting fysiek beheer	-	(453.000)	(454.288)	-	-	-	-	(453.000)	(454.288)
Overschot op rekening	-	119.066	-	-	-	-	-	119.066	-
Materieel	2.649.484	2.315.828	2.077.938	853.533	953.975	832.900	1.795.951	1.361.853	1.245.038
Gebiedsbeheer	3.467.110	3.342.952	3.162.788	853.533	953.975	832.900	2.613.577	2.388.977	2.329.888
Personeel	28.867	49.000	51.500	-	-	-	28.867	49.000	51.500
Materieel	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Maatschappelijke betrokkenheid	28.867	49.000	51.500	-	-	-	28.867	49.000	51.500
Personeel	10.474	37.200	10.000	-	-	-	10.474	37.200	10.000
Materieel	59	-	-	-	-	-	59	-	-
Plannen maken	10.533	37.200	10.000	-	-	-	10.533	37.200	10.000
Overhead	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Personeel	113.455	57.700	34.900	-	-	-	113.455	57.700	34.900
Materieel	927	97.100	99.400	-	-	-	927	97.100	99.400
Bestuurlijke diensten	114.382	154.800	134.300	-	-	-	114.382	154.800	134.300
Personeel	161.732	179.200	188.600	-	-	-	161.732	179.200	188.600
Materieel	56.463	22.450	23.650	795	130.000	-	55.668	(107.550)	23.650
Financiële diensten	218.195	201.650	212.250	795	130.000	-	217.400	71.650	212.250
Personeel	18.832	19.400	20.500	-	-	-	18.832	19.400	20.500
Materieel	-	3.500	-	-	-	-	-	3.500	-
Juridische diensten	18.832	22.900	20.500	-	-	-	18.832	22.900	20.500
Totaal overhead	351.409	379.350	367.050	795	130.000	-	350.614	249.350	367.050
Deelnemersbijdrage	-	-	-	1.653.711	1.766.163	1.766.163	(1.653.711)	(1.766.163)	(1.766.163)
Bijdrage Provincie Zuid-Holland	-	-	-	383.014	353.988	-	(383.014)	(353.988)	-
Beheerkostenregeling	-	-	-	-	-	318.988	-	-	(318.988)
Rente	9.932	-	5.826	169.774	-	130.000	(159.842)	-	(124.174)
Bijdrage gemeente Rotterdam	-	-	-	854.373	854.373	550.000	(854.373)	(854.373)	(550.000)
Algemene middelen	9.932	-	5.826	3.060.872	2.974.524	2.765.151	(3.050.940)	(2.974.524)	(2.759.325)
Onvoorzien	-	50.000	-	-	-	-	-	50.000	-
Saldo gewone bedrijfsvoering	3.867.851	3.858.502	3.597.164	3.915.200	4.058.499	3.598.051	(47.349)	(199.997)	(887)
Totaal kredieten	137.908	-	-	86.587	-	-	51.321	-	-
Saldo van baten en lasten	4.005.759	3.858.502	3.597.164	4.001.787	4.058.499	3.598.051	3.972	(199.997)	(887)
Totaal mutatie reserves	689.975	480.700	27.700	488.702	280.703	26.813	201.273	199.997	887
Gerealiseerd resultaat	4.695.734	4.339.202	3.624.864	4.490.489	4.339.202	3.624.864	205.245	-	-

Toelichting op het overzicht van baten en lasten

Het overzicht van lasten en baten is als volgt opgebouwd:

Reguliere lasten en baten gewone bedrijfsvoering

Dit onderdeel betreft de exploitatielasten en –baten van de structurele activiteiten. Dit zijn de jaarlijks min of meer in dezelfde vorm terugkerende activiteiten. Op basis van deze informatie kunnen meerjarige trends en ontwikkelingen worden geschetst.

Kredieten

De kredieten hebben betrekking op uitgaven gerelateerd aan activiteiten die zorgen voor veranderingen in de natuur- en recreatiegebieden, zoals investeringen met maatschappelijk nut in de openbare ruimte. Deze uitgaven worden gedekt vanuit bijdragen derden (subsidies, bijdragen) en/of onttrekkingen aan de algemene of bestemmingsreserves.

Toevoegingen en onttrekkingen (mutaties) aan reserves

Dit onderdeel omvat alle mutaties (stortingen en onttrekkingen) in de reserves.

Structureel evenwicht

In verband met de aanscherping van het financieel toezicht is in de begroting en de meerjarenraming het structureel en reëel evenwicht geïntroduceerd. Het BBV is aangepast, zodat Algemeen Bestuur en financieel toezichthouder kunnen vaststellen of sprake is van een structureel en reëel evenwicht in de begroting en de meerjarenraming. Algemeen uitgangspunt is dat structurele lasten en baten die lasten en baten zijn die betrekking hebben op posten of beleid met een looptijd van meer dan drie jaar. Toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves worden als incidenteel beschouwd, tenzij het gaat om reguliere onttrekkingen aan financieringsreserves c.q. dekkingsreserves (kapitaallasten) of om onttrekkingen uit een daartoe toereikende (bestemmings)reserve gedurende een periode van minimaal 3 jaar met als doel het dekken van structurele lasten. Het structureel en reëel begrotingsevenwicht wordt berekend door de totale lasten en baten te verminderen met de incidentele lasten en baten. Het saldo dat overblijft moet positief zijn (de structurele baten zijn dan groter dan de structurele lasten).

Het overzicht van structurele toevoegingen en onttrekkingen is opgenomen in de toelichting op de meerjarenraming.

Uiteenzetting van de financiële positie (geprognosticeerde balans)

De financiële positie in meerjarenperspectief blijkt uit de geprognosticeerde balanscijfers voor de jaren 2026 tot en met 2030.

Programmabegroting 2026 | Financiële begroting

Bedragen

Totaaloverzicht	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
ACTIVA					
Materiële vaste activa	2.550.467	2.510.120	2.470.794	2.431.671	2.386.495
Financiële vaste activa	-	-	-	-	-
Vlottende activa	4.772.697	4.515.096	4.144.484	3.334.374	3.594.809
Totaal activa	7.323.164	7.025.216	6.615.277	5.766.045	5.981.304
PASSIVA					
Reserves	4.902.182	4.903.069	4.903.956	4.904.843	4.905.730
(Geraamd) resultaat	-	-	-	-	-
Voorzieningen	2.330.226	2.076.769	1.711.321	861.202	1.075.574
Langlopende schulden	90.756	45.378	-	-	-
Vlottende passiva	-	-	-	-	-
Totaal passiva	7.323.164	7.025.216	6.615.277	5.766.045	5.981.304

Toelichting op de uiteenzetting van de financiële positie

De uitgangspunten, die bij het samenstellen van deze begroting zijn gehanteerd, zijn vermeld in hoofdstuk 2 van deze begroting.

Materiële vaste activa

De afname in de materiële vaste activa betreft de jaarlijkse afschrijvingen.

Financiële vaste activa

Niet van toepassing.

Vlottende activa

De vlottende activa is bepaald door het verschil te nemen tussen het “totaal passiva per jaar” minus het totaal van de materiële vaste activa.

Reserves

Staat van reserves	Saldo 1-1-2025	Resultaat bestemming	Toevoe- gingen	Onttrek- kingen	Saldo 1-1-2026	Toevoe- gingen	Onttrek- kingen	Saldo 31-12-2026
Algemene Reserve	846.623	205.245	-	-	641.378	-	-	641.378
BESTEMMINGSRESERVES								
Investeringsreserve	1.513.171	-	-	-	1.513.171	-	-	1.513.171
Reserve herinrichting Zuidelijk Randpark	460.306	-	-	-	460.306	-	-	460.306
Reserve vervangingsinvesteringen	7.001	-	-	-	7.001	-	-	7.001
Reserve Pendrechtse molen	252.732	-	27.700	15.000	265.432	27.700	15.000	278.132
Reserve besparingen	1.033.180	-	453.000	-	1.486.180	-	-	1.486.180
Afschrijvingsreserve	327.301	-	-	4.500	322.801	-	11.813	310.988
Egalisatiereserve groot onderhoud	466.228	-	-	261.202	205.026	-	-	205.026
Subtotaal bestemmingsreserves	4.059.919	-	480.700	280.702	4.259.917	27.700	26.813	4.260.804
Totaal	4.906.542	205.245	480.700	280.702	4.901.295	27.700	26.813	4.902.182

Meerjarenperspectief

Staat van reserves	Saldo 31-12-2026	Toevoe- gingen	Onttrek- kingen	Saldo 31-12-2027	Toevoe- gingen	Onttrek- kingen	Saldo 31-12-2028	Toevoe- gingen	Onttrek- kingen	Saldo 31-12-2029	Toevoe- gingen	Onttrek- kingen	Saldo 31-12-2029
Algemene Reserve	641.378	-	-	641.378	-	-	641.378	-	-	641.378	-	-	641.378
BESTEMMINGSRESERVES													
Investeringsreserve	1.513.171	-	-	1.513.171	-	-	1.513.171	-	-	1.513.171	-	-	1.513.171
Reserve herinrichting Zuidelijk Randpark	460.306	-	-	460.306	-	-	460.306	-	-	460.306	-	-	460.306
Reserve vervangingsinvesteringen	7.001	-	-	7.001	-	-	7.001	-	-	7.001	-	-	7.001
Reserve Pendrechtse molen	278.132	27.700	15.000	290.832	27.700	15.000	303.532	27.700	15.000	316.232	27.700	15.000	328.932
Reserve besparingen	1.486.180	-	-	1.486.180	-	-	1.486.180	-	-	1.486.180	-	-	1.486.180
Afschrijvingsreserve	310.988	-	11.813	299.175	-	11.813	287.362	-	11.813	275.549	-	11.813	263.736
Egalisatiereserve groot onderhoud	205.026	-	-	205.026	-	-	205.026	-	-	205.026	-	-	205.026
Subtotaal bestemmingsreserves	4.260.804	27.700	26.813	4.261.691	27.700	26.813	4.262.578	27.700	26.813	4.263.465	27.700	26.813	4.264.352
Totaal	4.902.182	27.700	26.813	4.903.069	27.700	26.813	4.903.956	27.700	26.813	4.904.843	27.700	26.813	4.905.730

☒ ALGEMENE RESERVE

De algemene reserve heeft als belangrijkste functie het vormen van een buffer voor financiële tegenvallers.

☒ BESTEMMINGSRESERVES

a) Investeringsreserve

Het doel van de Investeringsreserve is het dekken van investeringskosten van de (land)inrichting van diverse nieuwe gebieden.

b) Bestemmingsreserve herinrichting Zuidelijk Randpark

De Reserve Herinrichting Zuidelijk Randpark is bestemd voor het gelijknamige recreatiegebied op de grens van de gemeenten Barendrecht en Rotterdam. Het park ligt pal ten noorden van de A15/Betuwespoorlijn en bestaat uit verschillende deelgebieden. Met deze reserve worden de kosten gedekt die nodig zijn om het Zuidelijk Randpark opnieuw in te richten als recreatiegebied.

c) Reserve vervangingsinvesteringen.

Deze reserve is ingevoerd in 2015. In de meerjarenraming zijn voor 2026 geen onttrekkingen gepland.

d) Reserve Pendrechtse Molen

Deze reserve is gevormd bij de jaarrekening 2015 ter vervanging van de voorziening Pendrechtse Molen. De voorziening voldeed niet aan de financieel-technische eisen die hier wettelijk aan gesteld worden.

e) Reserve besparingen

De reserve besparingen heeft als doel het financieren van investeringen die leiden tot een afname in de onderhoudskosten.

f) Reserve afschrijvingen

Het doel van deze reserve is het dekken van de afschrijvingslasten van projecten die geactiveerd zijn conform nieuwe BBV regelgeving.

g) Egalisatiereserve groot onderhoud

De reserve heeft ten doel om tot en met 2025 het tekort op de voorziening groot onderhoud te egaliseren door middel van een jaarlijkse extra dotatie van €261.202

Voorzieningen

Staat van voorzieningen	Saldo 1-1-2025	Toevoe- gingen	Onttrek- kingen	Saldo 1-1-2026	Toevoe- gingen	Onttrek- kingen	Saldo 31-12-2026
Voorziening Groot Onderhoud	2.872.957	921.802	971.303	2.823.456	695.000	1.188.230	2.330.226
Totaal	2.872.957	921.802	971.303	2.823.456	695.000	1.188.230	2.330.226

Meerjarig perspectief verloop voorzieningen

Staat van voorzieningen	Saldo 31-12-2026	Toevoe- gingen	Onttrek- kingen	Saldo 31-12-2027	Toevoe- gingen	Onttrek- kingen	Saldo 31-12-2028	Toevoe- gingen	Onttrek- kingen	Saldo 31-12-2029	Toevoe- gingen	Onttrek- kingen	Saldo 31-12-2029
Voorziening Groot Onderhoud	2.330.226	695.000	948.457	2.076.769	695.000	1.060.448	1.711.321	695.000	1.545.119	861.202	695.000	480.628	1.075.574
Totaal	2.330.226	695.000	948.457	2.076.769	695.000	1.060.448	1.711.321	695.000	1.545.119	861.202	695.000	480.628	1.075.574

☒ Voorziening groot onderhoud

Groot Onderhoud is noodzakelijk ten einde de duurzame instandhouding van de gebieden te garanderen. Regulier onderhoud kent een jaarlijkse cyclus. Groot Onderhoud heeft een cyclus groter dan één jaar. Voor het verrichten van groot onderhoud is een voorziening Groot Onderhoud beschikbaar. Het doel van deze voorziening is de lasten van groot onderhoud gelijkmatig over de jaren te verdelen.

Langlopende schulden

Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer

De stand van de langlopende schulden is bepaald door per lening rekening te houden met het betreffende verloopsschema.

Vlottende passiva

De vlottende passiva zijn in de meerjarenraming constant gehouden.

Programmabegroting 2026 | Financiële begroting

Meerjarenraming

Deelproduct/product	Lasten			
	2027	2028	2029	2030
Personeel	1.084.850	1.084.850	1.084.850	1.084.850
Optimaliseringsrichting fysiek beheer Overschot op rekening	(452.288)	(450.288)	(448.462)	(448.462)
Materieel	2.079.938	2.081.938	2.083.764	2.083.764
Gebiedsbeheer	3.164.788	3.166.788	3.168.614	3.168.614
Personeel	51.500	51.500	51.500	51.500
Materieel	-	-	-	-
Maatschappelijke betrokkenheid	51.500	51.500	51.500	51.500
Personeel	10.000	10.000	10.000	10.000
Materieel	-	-	-	-
Plannen maken	10.000	10.000	10.000	10.000
-	-	-	-	-
Overhead	-	-	-	-
Personeel	34.900	34.900	34.900	34.900
Materieel	99.400	99.400	99.400	99.400
Bestuurlijke diensten	134.300	134.300	134.300	134.300
Personeel	188.600	188.600	188.600	188.600
Materieel	23.650	23.650	23.650	23.650
Financiële diensten	212.250	212.250	212.250	212.250
Personeel	20.500	20.500	20.500	20.500
Materieel	-	-	-	-
Juridische diensten	20.500	20.500	20.500	20.500
-	-	-	-	-
Totaal overhead	367.050	367.050	367.050	367.050
Deelnemersbijdrage	-	-	-	-
Bijdrage Provincie Zuid-Holland	-	-	-	-
Beheerkostenregeling	-	-	-	-
Rente	3.826	1.826	-	-
Bijdrage gemeente Rotterdam	-	-	-	-
Algemene middelen	3.826	1.826	-	-
-	-	-	-	-
Onvoorzien	-	-	-	-
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
Saldo gewone bedrijfsvoering	3.597.164	3.597.164	3.597.164	3.597.164
Totaal kredieten	-	-	-	-
Saldo van baten en lasten	3.597.164	3.597.164	3.597.164	3.597.164
Totaal mutatie reserves	27.700	27.700	27.700	27.700
Saldo	3.624.864	3.624.864	3.624.864	3.624.864

[illegible]

Saldo			
2027	2028	2029	2030
1.084.850	1.084.850	1.084.850	1.084.850
(452.288)	(450.288)	(448.462)	(448.462)
1.247.038	1.249.038	1.250.864	1.250.864
2.331.888	2.333.888	2.335.714	2.335.714
51.500	51.500	51.500	51.500
-	-	-	-
51.500	51.500	51.500	51.500
10.000	10.000	10.000	10.000
-	-	-	-
10.000	10.000	10.000	10.000
-	-	-	-
-	-	-	-
34.900	34.900	34.900	34.900
99.400	99.400	99.400	99.400
134.300	134.300	134.300	134.300
188.600	188.600	188.600	188.600
23.650	23.650	23.650	23.650
212.250	212.250	212.250	212.250
20.500	20.500	20.500	20.500
-	-	-	-
20.500	20.500	20.500	20.500
-	-	-	-
367.050	367.050	367.050	367.050
-	-	-	-
(1.766.163)	(1.766.163)	(1.766.163)	(1.766.163)
(318.988)	(318.988)	(318.988)	(318.988)
(126.174)	(128.174)	(130.000)	(130.000)
(550.000)	(550.000)	(550.000)	(550.000)
(2.761.325)	(2.763.325)	(2.765.151)	(2.765.151)
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
(887)	(887)	(887)	(887)
-	-	-	-
-	-	-	-
(887)	(887)	(887)	(887)
-	-	-	-
887	887	887	887
-	-	-	-
-	-	-	-

Programmabegroting 2026 | Financiële begroting

Grondslagen voor de meerjarenbegroting

De grondslagen voor de ramingen in de meerjarenbegroting zijn vermeld in hoofdstuk 2 “Uitgangspunten”.

Structureel evenwicht

Voor een toelichting op het begrip “structureel evenwicht” wordt verwezen naar de toelichting bij het overzicht van baten en lasten (zie het begin van dit hoofdstuk).

De berekening van het structurele begrotingssaldo voor de jaren 2026 tot en met 2030 blijkt uit het volgende overzicht.

Bedragen

Structureel resultaat					
	2026	2027	2028	2029	2030
Lasten	3.597.164	3.597.164	3.597.164	3.597.164	3.597.164
Baten	(3.598.051)	(3.598.051)	(3.598.051)	(3.598.051)	(3.598.051)
Totaal saldo baten en lasten	(887)	(887)	(887)	(887)	(887)
Stortingen reserves	27.700	27.700	27.700	27.700	27.700
Onttrekkingen reserves	(26.813)	(26.813)	(26.813)	(26.813)	(26.813)
Totaal saldo mutaties reserves	887	887	887	887	887
Rekening resultaat	-	-	-	-	-
Af: incidentele baten en lasten (incl. reserves)					
Incidentele lasten	27.700	27.700	27.700	27.700	27.700
Incidentele baten	(15.000)	(15.000)	(15.000)	(15.000)	(15.000)
Totaal saldo incidentele baten en lasten	12.700	12.700	12.700	12.700	12.700
Structureel rekening resultaat	(12.700)	(12.700)	(12.700)	(12.700)	(12.700)
Reserve mutaties					
	2026	2027	2028	2029	2030
Stortingen	27.700	27.700	27.700	27.700	27.700
Onttrekkingen	(26.813)	(26.813)	(26.813)	(26.813)	(26.813)
	887	887	887	887	887
Incidentele reserves					
Stortingen	27.700	27.700	27.700	27.700	27.700
Onttrekkingen	(15.000)	(15.000)	(15.000)	(15.000)	(15.000)
	12.700	12.700	12.700	12.700	12.700
Structurele reserves					
Stortingen	-	-	-	-	-
Onttrekkingen	(11.813)	(11.813)	(11.813)	(11.813)	(11.813)
	(11.813)	(11.813)	(11.813)	(11.813)	(11.813)

Programmabegroting 2026 | Financiële begroting

De incidentele lasten bestaan uit:	2026	2027	2028	2029	2030
Storting aan de reserve Pendrechtse Molen	27.700	27.700	27.700	27.700	27.700
Totaal	27.700	27.700	27.700	27.700	27.700
De incidentele baten bestaan uit					
Onttrekking aan de reserve Pendrechtse Molen	15.000	15.000	15.000	15.000	15.000
Totaal	15.000	15.000	15.000	15.000	15.000

5 Bijlagen

Bijlage “Bedragen per taakveld”

Verdeling taakvelden	2026		
	Lasten	Baten	Saldo
0.4 - Overhead	367.050	-	367.050
0.5 - Treasury	5.826	130.000	124.174-
0.8 - Overige baten en lasten	-	1.766.163	1.766.163-
0.10 - Mutaties in reserves	27.700	26.813	887
5.7 - Openbaar groen en (openlucht) recreatie	3.224.288	1.701.888	1.522.400
0.11 - Resultaat van de rekening baten en lasten	-	-	-
Totaaltelling lasten en baten	3.624.864	3.624.864	-

Bijlage “Conversiestaat”

Deelproduct/product	Baten	Lasten	Saldo
	Begroting 2026	Begroting 2026	Begroting 2026
Beheerinformatie	60.900		60.900
Uitvoeren Terreininspecties	72.500		72.500
Ondersteuning recreatie-, landschaps- en natuurbeheer	40.800		40.800
uitvoeren Terreinbeheer RO 30%	452.000		452.000
Omgevingscommunicatie	69.200		69.200
Beheer vastgoed en gronden (rentmeesterschap)	142.900		142.900
Toezicht en Handhaving	225.700		225.700
Vergunningen, ontheffingen en toestemmingen	20.850		20.850
Personeel	1.084.850	-	1.084.850
Regulier onderhoud	1.506.500		1.506.500
Dotatie voorziening groot onderhoud	695.000		695.000
Optimaliseringsrichting fysiek beheer	(454.288)		(454.288)
Afschrijvingen	45.176	-	45.176
Energie- en waterverbruik	30.000		30.000
Subsidies natuurbeheer	-	110.900	(110.900)
Belastingen	55.000		55.000
Verzekeringen	18.250		18.250
Huren en pachten	60.000	715.000	(655.000)
Vergunningen, Ontheffingen en Toestemmingen		7.000	(7.000)
Veerdiensten	116.000	-	116.000
Publiciteit & voorlichting	6.300		6.300
Materieel	2.077.938	832.900	1.245.038
Gebiedsbeheer	3.162.788	832.900	2.329.888
Vrijwilligers en actief burgerschap	51.500		51.500
Personeel	51.500	-	51.500
Maatschappelijke betrokkenheid	51.500	-	51.500
Plan- en projectvoorbereiding	10.000		10.000
Personeel	10.000	-	10.000
Plannen maken	10.000	-	10.000
Overhead			
Accountmanagement	34.900		34.900
Bestuurssecretaris			
Personeel	34.900	-	34.900
Bestuurssecretaris/Secretariaat	98.900		98.900
Bestuurskosten	500	-	500
Materieel	99.400	-	99.400
Bestuurlijke diensten	134.300	-	134.300
Financieel beleid	15.800		15.800
Planning en control	146.000		146.000
Projectcontrol	15.800		15.800
Rechtmatigheidscontrole	11.000		11.000
Personeel	188.600	-	188.600
Accountantskosten	20.200		20.200
Bank- en treasurykosten	550		550
Fiscaal advies	2.900		2.900
Materieel	23.650	-	23.650
Financiële diensten	212.250	-	212.250
Aansprakelijkheid	3.400		3.400
Juridische ondersteuning	13.900		13.900
Procederen	1.600		1.600
WOB-procedures	1.600		1.600
Personeel	20.500	-	20.500
Juridische diensten	20.500	-	20.500
Totaal overhead	367.050	-	367.050
Rente	5.826	130.000	(124.174)
Deelnemersbijdrage	-	1.766.163	(1.766.163)
Beheerkostenregeling	-	318.988	(318.988)
Bijdrage gemeente Rotterdam	-	550.000	(550.000)
Algemene middelen	5.826	2.765.151	(2.759.325)
Onvoorzien	-	-	-
Saldo gewone bedrijfsvoering	3.597.164	3.598.051	(887)
Totaal kredieten	-	-	-
Saldo van baten en lasten	3.597.164	3.598.051	(887)
Mutatie reserves			
Reserve Pendrechtse molen	27.700	15.000	12.700
Reserve afschrijvingen		11.813	(11.813)
Totaal mutatie reserves	27.700	26.813	887
Saldo	3.624.864	3.624.864	-